

ADIMEN-ZALEEN

OZTOPOAK

MIRARIARI BURUZ

LOURDES'EN ENTZUTEA

Lourdes mundu zabalean dugu ezagun. Bera osagille jakintsuen batzar leku; gaixocaldi gorriean ere itxaromendi. Danetariko gaixoak dauzka Lourdes'ek. Arrigarriak gertatu oi dira; osakuntz arrigarriak batez ere.

Nola litezken? Galdera oni erantzun bearrak jakintsuak bi taldetan banatzen dizkigu. Ez datoz inola ere batera.

Izadi-lege izkutuz, diote adimenzaleak.

Maiz baita mirari bidez ere, katolikoak erantzun.

Bi ataletan banatue izango da beraz lan koxkor au. Lendabi oztopoak jarriko ditut, baiña ez danak, batzuk bakarrik, aundi-aundiñak soilki. Bigarren saillean, laburki oztopo bakoitzari bere erantzuna ematen saiatuko naiz.

O Z T O P O A K

a) Miraria, izadi lege orokorretik kanpora ipiñitako gertari bateri deitzen zaio. Izadi legeak gauzen izatenaren (essentia) muñean dute euren sorburua. Lege ortik kanpora zerbait ipintzea, gauzak ere amaika aldakuntzetan erabiltzea litzake, gauzen izatena ta izadi legea lotu lotuak baidaude; baiña gauzen joera beti da bat, beti era batera dabilta. Mirari oiek gertatu ezak beraz, eziñak izan ere ta.

b) Gaiñera egille ta zuzentzaille onari gauzak eta euren legeak aurrez ta bein betiko eratu ondoren, lendik gertuari jarraitzea dagokio. Jaungoikoa egille ta zuzentzaille onen eta jakintsuena bada, oi-ekuntzetan ipintzea, arrazoigabekeririk aundiena litzake. Eta arrigarriok izadi bide barnean bazeuden, izadiko dira ta ez mirari.

d) Gaur jakintza gaietan asko aurreratu bada ere, dagoaneko dana egin dugunik ezin genezake esan. Izadi-indar izkutu billa gabilta ta egunetik egunera kemen berriren baten sustraiak aurkitzen ditugu.

Gaur arrigarri ta izadi gaiñetiko derizkiogunari, baliteke emendik urte batzuetara, jakintzak aurreragotzen diranean, alako edo olako izadi-indar izkutuz eta berez gerta dirala esan alizatea.

Arrigarriak begien aurrena daudenean, arrigarri diranik ezin genezake uka; bere azalpenik ez dakusgula, bere zergaitiak ezezagun zaizkigula bai; Baiña ortik mirari diranik esateko eskubiderik ere ez dugu. Bat da mirari izatea beste bat arrigarri. Gure gaurko jakintzen ikusmenak baiño garaiago dagon arrigarriari berezko, izadi indarrezko, azalpenak idorotzen saya bear du egizko jakintsuak.

e) Izadi gaiñetiko dirala esatearekin, korapillo guztiak etenak lirake, emen ordea, nola etetzen diran ez baiño, nola askatzen diran jakin nai dugu. Mirari bidea siñismen bide dugu, ta ez jakintza bide. Siñismen-jakintzak ez dira bein ere ondo alkar-ekundu.

ERANTZUNAK

IZADI-LEGEAREN AURKA ?

a) Egia da bai, diote katolikoak, miraria beti gerta oi danetik, izadi legeak eurenez emango luketenetik kanpota dagoala; baña etzaio mirari edozein arrigarriri deitzen. Gutxitan gertatzearekin beste gauza bat eskatzen du Eleizak mirari deitu al dezaiogun; 1) ikusgarri dedilla: esate baterako ogi-ardoak Meza baten Jaunaren gorputz-odol biur-tzea ere arrigarri da; ogi-ardoan legeak berenez ezin emana; baña izaten aldatze arrigarri ori bi gauzogatik ez dugu miraritzat artzen: a) ez dakus-gúlako; b) bagekus ere, egunerokoa ez dala, legetzat artuko genuke. 2) inork uka eziña baita ere, gauzen izatena dala izadi legeen sorburu. Baña bearrezkoa al da izaki orrek beti ondorio berdiñak ematea?

Iru lege mota ikus genezazke izakiari begira derriozrezkoa: Jaungoiko ber berak ere izakia aldatu gabe bestera ezin eginarazi diona.

Berezkoa: gauzak berenez, bere barru-inda-
rrez ematen duena, baña mirari bidez Jaungoikoak gauzaren izatena ezertan aldatu gabe ondorio berezi bat emanarazi dezaiokena.

Oiturazkoa: gizonen izakerari begiratu-
geien bat gertatu oi dana. Ez da mirari bearrik onako legeen ondorio oiez bat jadesteko. Orain bada, gauzen izatenetik derriorrez gertatu bear dunak beti berean jarraituko du; orrelako legeen aldakuntzak izakia ere aldatua izan dala esan nai duta.

Berezko legetik kanpora zerbait ipintzeak gauzen aldakuntzik ez du esaten. Ortik ez diogu olako oiezik bide gabe eta noiz nai gertatzen danik ere; ori bai egillearen almen ondatzaille ezbaña, bere jakintzaren aurkako ditzakela.

Baña bidezko danean, gauzak eta euren legeak jarri zituana, berezko legetik kanpora zerbait ipintzeak ez du inundikako arrazoi gabekeririk. Ori gorabera, gauza guztiak eurenean jardungo dute; orain oieza izan duan izaki berberak ere, urrengoan

bere legezko bidetik, izadi lege bidetik joko du. Mirari deitzen diogun arrigarria izakiaren izatena ezertarako aldatu gabe izadi legeen jaunak beren almen osoz lege oratn egindako oieza baizikan ez dalako. Eta oiezari lege ondatzaille ez-baña, lege indar emalle deitu oi diogu.

b) JAUNGOIKO JAKINTZAREN AURKA?

Ala diote adimen zaleak ago batez. Ikus dezagun. Mirariak Jaungoiko jakintzaren illungarrik ez dakar bere berean. Noizpenkako oi-ez bateg ez du izadi ibillera orokorraren aurkakorik: izadiak bere bidetik jarraituko. Izaki ibilleraren aurla litzakenik ere esan al izateko, eten gabe ta arrazoigabez oi-ezküntzetan jardutzea bearrezko; etzaio eragozpen noiz bengoa. Eta miraria Jaungoiko jakintzaren illungarri izan al izateko, izadi legeari bi gauza litzazkizkio bear-bearrezko: 1) Jaunaren almen osoa bertan jarrita euki; 2) Almen osoaren bearrik legea ezartzeko izan ezarren, noiznai eta eten gabe baliardu.

Arrigarri oek aurrez ikusi ta lege barnean gertatzeko jarriak baziran legearen emoi ta ez mirari dirala ere ba-du bere zer esanik. Edozer, eginkorr^{en} bada, gertatu diteke. Eziñekoetan ez da arrigarrik. Izadi ibillera berezian len ikusiak, ez du bere arrigarritasunaren ezertsorik galtzen izadi legeak berez bere indarrez eman ezina bada. Bere arrigarritasun ori galtzeko noiznaiko bear luke izan, egunerako, izadi legeen emoi jator.

d) IZADI GANETIKO?

Adimen zaleen jardunak ez dira oraingo jakintzakin bukatzen; gorago jotzen dute. Baita guk ere. Gaurko jakintzen ikumenak neurtuak ez diranik ez dugu esango; bidegabezko litzake. Jakintzak aurrerapen aundiak egin dituzte. Kemen, indar ez-kutu asko, ez-ezagunak gaur arteraño, jakintsuen mentasanari eskerrak, agertzen ari zaizkigu. Osakuntz gaietan batez ere oiñarri bikaiñak eraiki dituzte. Osagille-osakaietan uste osoak asko esan nai omen du; bidearen erdia. Lilluratzez arrigarrial egin litezkela osagille guztiak ago batez diote. Siñoti baten bere uste utsezko ondoezak, sikiatra batek osakai gabe sendatu lezazke. Lenabizi osatu

danaren uste osoa eskatuko dio; bigarren, osasunean dagola sinistu erazi. Olako gaixoequin ere zerbait ba-dagiala-edo siñestu dezaten sendabide luzeak erabili oi dituzte. Gero ere arreta aundiak, eta nik dakit ba zer, sendatze orrek iraupenik izango badu. Baiña benetako gaixoaldietan, ausi-atera baten, esate baterako, siñistek, lilluratzek ez du ezer irizten. Baliteke alditxoren baten miñak arindu zaizkiola uste izatea; baiña laister biurtuko bere senera.

Olakoetan ez dago arrigarririk edo ondo gutxi beintzat. Egizko arrigarriak, bularretik urteetan birikiak ia ondatuta dagoana, ausi-atera bat itxu batek ikusmena iritxi, eta onelako gaxotasunean, zauriak bat-batean sendatu, makalaldi orren aztarnak ere galdu, ta osasunean gelditzea, ori bai dala arrigarri, izadi legeak berez eman eziña. Eta oraindik Eleizak osagille ots aundikoen agiriak eskuratu arte ez du egizko mirari dirarentz esango.

"Ukatu eziña dugu Lourdes'ko osakuntzetan ba-dirala, egunerokoak izan ez arren eta gaixoarentzat esker aipagarri bat izanda ere, osagilleentzat mirari ez diranak", dio Boiserie osagille jakintsuak. Ori edonork osagillek esan lezake ta katolikoena ere garbiago diote. Txalotzekoa baita ere arrigarririk gertatzen danean bere badaezpadako sustraien billa bizi ibiltzea; txalogarria gaurko jakintzen ikusmenak luzatzen saiatzea. Ez da beti errez-errez noraño izadi-indar utsez liteken, eta zer mirariz esatea izango.

Baiña ba-dira ez-bairik antitzen ez dutenik ere: Gaixotasun gorri aurretatua bat batean sendatu eta abar...

Olek beti izango dira izadi legetik kanpora, izadi indarrak berez eman lezaketena baiño gelago ta, naita nai ez, zintzo jokatzekotan beintzat, Izadi Jaubearen aztarna ikusaraziko digutenak.

Littre'k, arrigarriok arrigarri diranik ukatu ez baiña mirari diranik edo ez dala ikusi bearrik dionean, ez du batere zintzotasun itxurarik. Balezte nai ez dan zerbaiten aurrean, aitzaki-maitzaki, zirrikitu billa dabillela ematen du. Ori eglari atek eirikitzea ez baiña, egiari izaki gagnetiko danean, begiak itxi ta izadi gaiñekoak eze-

zagun zaizkigula esan naia dugu.

e) MIRARIA JAKINTZ BIDEEN AURKA?

Ara beste oztopoa: Jakintzak siñismena ta siñismenak jakintza alkar baztertzen dute. Ulertua soilki onartzen dutela. Jakintzan ulertuak bakarrik duela toki. Eta eguneroko gertarietan badirana bai, baiña zer diran ez dakiten zenbat onartzen, ezpairikan gabe gaiñera?

Siñismenean eta siñismenez bizi diranik asmatu ote duete iñoiz?

Eta bizitza ber-bera ere zer da? Nola soin atalen bizitza, nola asi: Ba-dirala bai, baiña nork uler?

Ara emen Diderot'ek ziona: "Paris osoak il baten piztuera ikusi zula esatera etorriko baltzakit ere, siñistu baiño lenago Paris osoa erotuta dagola esango nuke".

Ara emen siñismenaren aurkako jakintza-aren oiñarria: Arrokeria, buru-gogortasuna.

Egizko jakintzak ez du ezer mirariaren aurkakorik, Jaungoikoa bada ta mundu onen arduratsu gaiñera siñisten duelako. Eta Eleizakin batera ere jakintz.bidez ta nai aiñean zorrozki aztertzen ditulako mirari diran arrigarrriok.

DAMASO, Pasiotarra